

Asia: VN/4213/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain ja rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rahoitusvakausvirasto (RVV) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain ja rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta.

RVV pitää hallituksen esitysluonnosta kokonaisuudessaan kannatettavana. Ehdotetut muutokset turvaavat RVV:n toiminnan rahoitusta sekä selkeyttävät hallintomaksujen laskentaa, päätöksentekoa ja maksujen keräämistä. Muutokset yhteenliittymien päätösprosessissa, yritysjärjestelyiden huomioimisessa ja maksuvelvollisuuden päättymistä koskien yksinkertaistavat ja tehostavat RVV:n hallintomaksujen keräysprosessia.

Hallituksen esityksellä turvataan RVV:n pitkän aikavälin rahoitus. Hallintomaksuille säädetty enimmäismäärä ei riitä jatkossa kattamaan RVV:n lakisääteisten tehtävien hoitamisesta aiheutuvia kustannuksia, sillä huoltovarmuustilijärjestelmään liittyvän uuden tehtävän myötä RVV:n toimintakustannukset ovat nousseet. Huoltovarmuustilijärjestelmän perustamiskustannukset katettiin valtion budjetista, kun taas ylläpitokustannukset katetaan normaalien toimintamenojen mukaisesti hallintomaksuin. Huoltovarmuustilijärjestelmästä aiheutuvia ylläpitokustannuksia ei ole otettu huomioon hallintomaksulain hallintomaksujen enimmäismäärää säädettyäessä. Huoltovarmuustilijärjestelmä, kuten muutkin järjestelmät, vaatii ylläpitotyön lisäksi myös jatkuvaa testausta ja kehitystyötä. Tulevaisuudessa kehitystarpeet voivat kummuta esimerkiksi päivittäismaksamisessa tapahtuvasta kehityksestä markkinoilla tai muista toimintaympäristön muutoksista. Huoltovarmuustilijärjestelmän lisäksi myös muiden RVV:n tehtävien hoitoon tarvittavat resurssit tulee turvata myös jatkossa.

RVV pyytää harkitsemaan, mikäli rahoitusvakausviranomaisesta annettua lakia voitaisiin täsmentää rahoitusvakausrahoituksen sijoitustoiminnan osalta. Rahoitusvakausrahoitus koostuu talletussuojarahastosta ja kansallisesta kriisintarkkailurahastosta. Rahoitusvakausrahoituksen varoja on tähän asti säilytetty yksinomaan valtiokonttorin yhdystilillä. Korkotason ja markkinanäkymien muuttumisen myötä rahoitusvakausrahoituksen hallitus teki joulukuussa 2022 päätöksen siitä, että RVV:n tulee käynnistää talletussuojarahaston varojen aktiivisen sijoitustoiminnan valmistelu. Valmistelun yhteydessä RVV on tunnistanut, että rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun 6 §:n 2 momenttia olisi syytä täsmentää talletussuojarahaston sijoitustoiminnan maksuliikkeen osalta sekä sen, että valtion talousarvioasta annetusta asetuksesta (talousarvioasetus, 1243/1992) on osin tarve poiketa. Talletussuojarahaston sijoitustoiminnan käynnistäminen edellyttää, että sijoitustoiminnan maksuliikennettä varten avataan tili, jonka kautta sijoitustoiminnan maksuliike hoidetaan. Sijoitustoimintaa varten talletussuojarahastolle tulee voida avata myös säilytystili. Sijoituskokonaisuus tulee voida järjestää sijoitustoiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi siitä riippumatta, miten muu valtionhallinnon maksuliikenne on järjestetty. Sijoitustoiminnassa on tarve poiketa talousarvioasetuksen 27 §:n 2 ja 3 momentista, 28 §:n 2 momentista, 35 §:n 2 momentista ja 40 §:n nojalla annettavista valtiokonttorin ohjeista ja määräyksistä. Maksuliike, arvopaperikauppa, selvitys ja säilytys tulee voida järjestää niin, että sijoitustoiminta on sujuvaa ja tehokasta. Tämä edellyttää sitä, että maksuliikenne ja säilytystilit tulee voida järjestää ja palveluntarjoajat valita tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden perusteella. Lisäksi tämä edellyttää sitä, että palveluntarjoajien tulee voida toteuttaa heille ulkoistetut tehtävät tehokkaasti siten, että ulkoinen palveluntarjoaja hoitaa maksuliiketililtä esimerkiksi talletussuojarahaston ostotoimeksiantojen mukaiset rahasiirrot arvopaperikaupan vastapuolille. Sijoitustoiminnan luonteeseen ei myöskään sovellu yleinen valtionhallinnon konsernitilijärjestelmä, jossa maksuliiketilit tyhjennetään päivittäin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024. RVV pyytää harkitsemaan, että esitykseen lisättäisiin siirtymäaika liittyen ehdotettuun rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 7 luvun 6 §:n 2 momenttiin, jolla säädettäisiin talletussuojakorvausta koskevien päätösten oikaisuvaatimusmenettelystä. Talletussuojakorvaukset maksetaan automaattisessa ratkaisumenettelyssä. Oikaisuvaatimusohjeet viedään talletussuojakorvausten maksatusjärjestelmän päätöspohjan liitteeksi ja tämä vaatii järjestelmämuutoksia, jolloin ohjeen tuotantoon vieminen riippuu osin ulkoisesta palveluntarjoajasta. Hallintolain (434/2003) siirtymäsäännöksen mukaan automaattista ratkaisemista voidaan 53 f §:ssä (automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytys) säädetyn estämättä jatkaa 18 kuukauden siirtymäajan ajan. RVV pyytää harkitsemaan, voisiko talletussuojakorvausten osalta säätää vastaavan mittaisesta siirtymäajasta.

Litz Emmi

Rahoitusvakausvirasto - Reima Letto, VT ylijohtaja; Fanni Teinilä, Juristi